Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1987/88:3

om arbetstid

AU
1987/88:3

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 14 motioner från förra riksmötet om arbetstidsfrågor. Samtliga motioner avstyrks av utskottet, främst med hänvisning till den nyligen tillsatta parlamentariska arbetstidsutredningen. Vänsterpartiet kommunisternas representant i utskottet har reserverat sig till förmån för att beslut tas redan nu om en plan om sex timmars arbetsdag. I reservationen föreslås också bl.a. att de flexibla och konjunkturanpassade arbetstiderna skall begränsas samt att övertiden inte skall få överstiga 50 timmar per år.

Motionerna

1986/87:A229 av Bengt Westerberg m.fl.(fp) vari yrkas

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sägs om ökad flexibilitet i fråga om arbetstider.

1986/87:A234 av Viola Claesson och Alexander Chrisopoulos (vpk) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär en samhällsekonomisk utvärdering av effekten för Göteborgs kommuns innevånare och arbetsmarknad om 6 timmars arbetsdag genomförs i enlighet med motionens intentioner.

1986/87:A261 av Alf Svensson (c) vari yrkas

7. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till hur frivillig företagsvis inrättad arbetstidsförkortning kan underlättas i enlighet med vad som anförs i motionen.

1986/87:A267 av Börje Hörnlund m.fl.(c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om flexibel arbetstid.

1986/87:A704 av Birthe Sörestedt och Ingegerd Anderlund (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om praktiska forskningsprojekt om sex timmars arbetsdag för att belysa de samlade effekterna.

1986/87:A706 av Göran Ericsson (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär skyndsam utredning och förslag till undantagsbestämmelse från arbetstidslagen (1982:673) i enlighet med vad som i motionen anförts.

Motiveringen återfinns i motion 1986/87:JU205.

1 *Riksdagen 1987/88. 18 saml. Nr 3*

1986/87:A720 av Maj-Lis Lööw m.fl.(s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet av en arbetstidsutredning.

1986/87:A734 av Alf Wennerfors m.fl.(m) vari yrkas

24. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående arbetstidslagstiftningen.

1986/87:A735 av Charlotte Branting och Ingela Mårtensson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en förkortad arbetsdag.

1986/87:A741 av Rune Thorén och Jan Hyttring (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att utreda sextimmarsdagens eventuella för- och nackdelar.

1986/87:A753 av Lars Werner m.fl.(vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär en plan för minskning av arbetsdagen till sex timmar innefattande en förkortning av arbetsdagen med en timme under 1988,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till begränsning av flexibla och konjunkturanpassade arbetstider,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till begränsning av övertiden till högst 50 timmar per år.

1986/87:A755 av Olof Johansson m.fl.(c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utvärdering av de förestående arbetstidsförkortningarna i Norge och Danmark.

Motiveringen återfinns i motion 1986/87:Fi228.

1986/87:A801 av Ann-Cathrine Haglund och Birgitta Rydle (m) vari yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till förenkling av arbetstidslagarna i syfte att åstadkomma större frihet att sluta individuella avtal om arbetstidens längd och förläggning.

1986/87:A813 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att lägga fram förslag i syfte att främja valfrihet och flexibilitet i fråga om arbetstider.

Utredning om arbetstidsfrågorna

Regeringen bemyndigade i maj detta år arbetsmarknadsministern att tillsätta en kommitté för att analysera konsekvenserna av olika arbetstidsreformer och förändrade arbetstidsmönster. Kommittén skall presentera ett samlat underlag som belyser effekterna för män, kvinnor och familjer av olika slag av arbetstidsförkortningar. Det bör enligt direktiven (dir. 1987:23) omfatta kortare arbetstid per dag eller vecka, längre semester, utökad föräldraförsäkring, alternativa arbetstidsförkortningar och rörlig pensionsålder.

Med tanke på de starkt skiftande anspråken på åtgärder anser arbetsmarknadsministern att en kommitté bör tillkallas för att närmare utreda arbetstidsfrågorna och presentera ett samlat underlag för att bedöma effekterna av skilda slag av åtgärder. Ett sådant underlag bör ha stort värde både för arbetsmarknadsparterna och de politiska partierna.

Arbetsmarknadens parter har traditionellt haft ett stort ansvar på detta område. Frågan om förkortningar av veckoarbetstiden måste som hittills i första hand avgöras i förhandlingar mellan parterna. Andra generella åtgärder, t.ex. frågan om pensionering och föräldraförsäkring, ankommer i huvudsak på riksdagen att ta ställning till genom lagstiftning. Selektiva åtgärder kan genomföras genom antingen lag eller avtal. Kommittén bör belysa vilka olika intressen på området som kommer till uttryck och hur dessa värderas och prioriteras i fackliga och politiska sammanhang.

Skrivelser med begäran om en arbetstidsutredning har inkommit från Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Centralorganisationen SACO/SR.

Utgångspunkten för kommittén bör vara att studera olika arbetstidsförändringar som syftar till att öka de enskilda individernas välfärd i samhället.

Kommitténs arbete bör i huvudsak inriktas på att analysera vilka möjliga effekter som alternativa arbetstidsförkortningar kan ha på den ekonomiska utvecklingen, prisutvecklingen, produktiviteten, konkurrensförhållandena, sysselsättningen, den regionala utvecklingen och arbetets organisation. Kommittén bör även belysa tänkbara fördelningseffekter och de speciella problem som kan uppstå i enskilda sektorer och för olika grupper på arbetsmarknaden med hänsyn till utbildning och yrkesområde. Kommittén bör därvid särskilt belysa de krav som olika former av arbetstidsförkortningar ställer på arbetsmarknaden och dess sätt att fungera.

Kommittén bör kartlägga arbetstidens nuvarande fördelning på män och kvinnor i olika åldersgrupper och med olika arbetsuppgifter, yrkesutbildning och inkomst. Speciellt bör kommittén undersöka arbetstidens variation för män och kvinnor med avseende på hushållstyp, antal barn och barnens ålder.

Kommittén bör också kartlägga de konsekvenser som olika former av arbetstidsförändringar kan få för jämställdheten mellan könen, barnomsorg samt för olika familjetyper och under olika livsfaser. Också den allmänna organisationen av samhällslivet från tidsmässiga aspekter bör belysas t.ex. tillgängligheten till service och möjligheten att delta i politiskt och fackligt arbete. Kommittén bör också beakta forskningsresultat som rör hälsomässiga och sociala konsekvenser av skilda arbetstidsformer etc.

Kommittén bör undersöka hur stora resurser olika reformer kan beräknas ta i anspråk och på vilket sätt reformerna kan finansieras.

Förkortning av veckoarbetstiden – per dag eller vecka

Enligt den undersökning av DELFA som nyss refererades till är en kortare veckoarbetstid det vanligaste arbetstidsönskemålet bland anställda. Ca hälften av alla som önskar en sänkning av veckoarbetstiden föredrar kortare daglig arbetstid.

Frågan om fortsatta generella arbetstidsförkortningar har tidigare behandlats av DELFA. Sedan DELFA:s tillkomst år 1974 har direktiven omfattat såväl frågan om sextimmars arbetsdag som hur ett första steg mot kortare arbetstid skall kunna genomföras. Den ogynnsamma ekonomiska utvecklingen under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet har starkt begränsat förutsättningarna för fortsatta generella arbetstidsförkortningar. DELFA

har bl.a. mot den bakgrunden under senare år inte tagit fram något detaljerat underlag för överväganden i frågan.

Jag anser att kommittén bör överta DELFA:s uppgift att utreda förutsättningarna för en generell arbetstidsförkortning med sikte på sextimmars arbetsdag.

Kommittén bör utreda effekterna av en förkortning av veckoarbetstiden med hänsyn till de regelsystem i lag och avtal som gäller inom olika sektorer av arbetsmarknaden. Förutsättningarna för en daglig förkortning av arbetstiden bör därvid ägnas stor uppmärksamhet liksom effekterna för övertidsarbetet. Vidare bör konsekvenserna kartläggas för deltidsarbetande och grupper med oregelbundna och obekväma arbetstider som i dag har kortare normalarbetstid än 40 timmar per vecka.

Längre semester

1986 års semesterkommitté (A 1985:04) utreder f.n. förutsättningarna för en utjämning av semestervillkoren mellan olika grupper av arbetstagare. En utjämning av semestervillkoren förutsätter att en stor del av arbetstagarna ges rätt till längre semester antingen via lag eller avtal.

Arbetstidskommittén bör utgå från semesterkommitténs överväganden i sin analys.

Utökad föräldraledighet och sextimmarsdag för småbarnsföräldrar

Rätten till hel ledighet i samband med barns födelse omfattar tiden till dess barnet fyllt ett och ett halvt år. Därtill kommer rätten till partiell tjänstledighet, dvs. deltidsarbete omfattande 75 % av normalarbetstiden till dess att barnet fyllt åtta år eller avslutat sitt första skolår. Föräldraförsäkringen i form av föräldrapenning omfattar f.n. 360 dagar sammanlagt för föräldrarna, varav 90 dagar ersätts med ett s.k. garantibelopp, lika för alla.

Kraven på förbättrade villkor i föräldraförsäkringen gäller främst en förlängning av tiden under vilken ersättning kan utgå samt en utbyggnad så att ersättning utges efter inkomstbortfallsprincipen. Hit hör också frågan om betald sextimmarsdag för småbarnsföräldrar.

Kommittén bör belysa kostnader och andra effekter av åtgärder som syftar till att prioritera småbarnsföräldrarnas behov i arbetstidshänseende.

Alternativa arbetstidsförkortningar

Under senare år har flera förslag utarbetats som syftar till att öka individens valmöjligheter på arbetstidsområdet. Tanken bakom dessa förslag är att individen själv skall kunna avgöra på vilket sätt en kortare arbetstid skall tas ut. Detta förutsätter bl.a. att ledighetsrättigheterna görs utbytbara, t.ex. att semester kan sparas eller bytas till sabbatsår. En annan förutsättning är att det byggs upp ett system för individuellt sparande av intjänad ledighetsrätt t.ex. genom arbetstidsbanker. Möjligheter att även kunna disponera ledighetsrättigheter i förskott har också diskuterats.

Kommittén bör i sitt arbete närmare analysera effekterna av olika system som föreslagits.

Pensionsfrågorna ses f.n. över av den s.k. pensionsberedningen (S 1984:03). Översynen omfattar flera enskilda frågeställningar. Arbetstidskommittén bör utgå från pensionsberedningens överväganden i sin analys.

Kommitténs arbete bör enligt direktiven vara avslutat under år 1989.

Utskottet

Frågor som hänger samman med arbetstidslagstiftningen tas upp i 14 motioner.

I motion 1986/87:A734 av Alf Wennerfors m.fl. (m) begärs *en översyn av arbetstidslagstiftningen*. Regleringen av de villkor som i varje enskilt fall kommer att behövas sker enligt motionen bäst om den läggs så nära den enskilda individen och arbetsplatsen som möjligt. Lagstiftningen bör därför begränsas till det absolut nödvändiga. Parterna på arbetsmarknaden bör i stället ges så vida ramar som möjligt inom vilka de kan förhandla. En förutsättning härför är att parterna är beredda att medge stor flexibilitet och individuella lösningar. De lokala fackliga organisationerna kan spela en viktig roll, och i många fall bör villkoren enligt motionärerna kunna avtalas direkt mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Det fortsatta reformarbetet bör inriktas på att begränsa lagstiftningen till vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till hälso- och skyddsaspekter, liksom till de oavvisliga rättigheter till semester och ledigheter som arbetstagarna bör ha. Sverige har goda förutsättningar att bli ett föregångsland i fråga om en arbetstidslagstiftning som är anpassad till en ny tids förhållanden på arbetsmarknaden.

Slutligen framhålls att utredningsarbetet bör samordnas med det utredningsarbete som pågår inom arbetsmarknadsdepartementet och semesterutredningen.

En i sak liknande uppfattning förs fram i motion 1986/87:A801 av Ann-Cathrine Haglund och Birgitta Rydle (m). Även i denna motion begärs en förenkling av arbetstidslagarna i syfte att åstadkomma större frihet att sluta individuella avtal om arbetstidens längd och förläggning.

I folkpartiets partimotion 1986/87:A229 framhålls att den fulla sysselsättningen inte kan eller bör skapas genom s.k. arbetsdelning. Snarare än en generell minskning av arbetstiden per dag framhålls betydelsen av ökad flexibilitet. Det gäller bl.a. ökad valfrihet i fråga om årsarbetstidens omfattning och förläggning, möjligheten till längre ledighetsperioder, flexibel pensionsålder samt väsentligt längre föräldraledighet. I motion 1986/87:A813 begär folkpartiet att en utredning tillsätts med uppgift att lägga fram förslag i syfte att främja valfrihet och flexibilitet i fråga om arbetstider.

Centerpartiet yrkar i partimotion 1986/87:A755 att regeringen skall utvärdera de förestående arbetstidsförkortningarna i Norge och Danmark. I motion 1986/87:A267 av Börje Hörnlund m.fl. (c) framhålls att en förkortad arbetstid bl.a. skulle öka möjligheterna till jämställdhet och leda till en ökad sysselsättning. Frågan om arbetstidens längd måste diskuteras främst som en livskvalitetsfråga och inte endast som en arbetsmarknadsfråga.

Vpk anför i partimotionen 1986/87:A753 att det krävs beslut om sex timmars arbesdag nu. Motiven härför är många. Det handlar om jämställdhet mellan kvinnor och män, men också om bättre tid till gemenskap och omvårdnad om våra barn och äldre. Det handlar om att förändra ett samhälle där vissa har full arbetsdag och andra ställs utanför arbetslivet, men också om tid för aktivt samhällsarbete, kulturella aktiviteter och en meningsfull fritidsverksamhet. Det handlar om en rättvis fördelning av landets produktionsresultat, men också om att skapa ett samhälle som inte accepterar utslagning och drogmissbruk som lösning på och flykt från problemen. I grunden handlar en arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag om en samhällsutveckling för jämlikhet och rättvisa, menar motionärerna.

I motionen begärs en plan för minskning av arbetsdagen till sex timmar innefattande en förkortning av arbetsdagen med en timme under 1988, förslag till begränsning av flexibla och konjunkturanpassade arbetstider samt förslag till begränsning av övertiden till högst 50 timmar per år.

Viola Claesson och Alexander Chrisopoulos (båda vpk) begär i motion 1986/87:A234 en samhällsekonomisk utvärdering av effekterna för Göteborgs kommuns invånare och arbetsmarknad, om sex timmars arbetsdag genomförs.

I motion 1986/87:A261 av Alf Svensson (c) föreslås att regeringen bör utreda hur en frivillig, företagsvis inrättad arbetstidsförkortning kan underlättas. Birthe Sörestedt och Ingegerd Anderlund (båda s) anför i motion 1986/87:A704 att sex timmars arbetsdag är en angelägen social reform. De samlade effekterna av en sådan reform bär emellertid utredas. Detta bör ske inom ramen för olika forskningsprojekt. I motion 1986/87:A720 av Maj-Lis Lööw m.fl. (s) framhålls bl.a. att man hittills i arbetstidsdebatten inte vägt in vilka effekter en daglig arbetstidsförkortning skulle få på intäktssidan. Vidare bör analyseras konsekvenserna av att ge småbarnsföräldrarna företräde till sex timmars arbetsdag. En utredning bör tillsättas med uppgift att pröva dessa frågor. Krav på utredning om arbetstidsfrågorna framförs även i motion 1986/87:A741 av Rune Thorén och Jan Hyttring (båda c), varvid sextimmarsdagens för- och nackdelar bör övervägas.

Charlotte Branting och Ingela Mårtensson (båda fp) framhåller i motion 1986/87:A735 att det är viktigt att arbetstidsförkortningen tas ut som en förkortning av arbetstiden per dag. Detta bör av olika skäl ske för barnens, kvinnornas och männens skull. Fler jobb skulle också skapas. Reformen skulle slutligen fylla en viktig funktion för dels de lågavlönade, dels det ideella och politiska engagemanget. Staten bör som arbetsgivare gå före på olika sätt och stimulera utvecklingen i önskad riktning genom olika stimulansåtgärder och genom att påverka attityder.

Arbetstidsfrågorna ägnas i dag stort intresse i den allmänna debatten. I arbetet på att stimulera till debatt och ökade kunskaper om arbetstidernas roll när det gäller sysselsättning, samhälls- och arbetsmiljö, jämställdhet och fördelningsfrågor har delegationen för arbetstidsfrågor (DELFA) under åtskilliga år spelat en viktig roll. I samband med att regeringen förra året beslutade om att DELFA:s verksamhet skulle upphöra utgick arbetsmarknadsutskottet från att arbetstidsfrågorna även i fortsättningen skulle ges en bred belysning och bli föremål för en fortlöpande debatt.

Utskottet hälsar mot den angivna bakgrunden med tillfredsställelse att regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté på arbetstidsområdet. Som framgår av direktiven är avsikten att arbetet skall vara brett upplagt. Kommittén skall analysera konsekvenserna av olika arbetstidsreformer och förändrade arbetstidsmönster. Den skall vidare presentera ett samlat underlag som belyser effekterna för män, kvinnor och familjer av olika slag av arbetstidsförkortningar. En viktig fråga blir att utreda förutsättningarna för en generell arbetstidsförkortning med sikte på sex timmars arbetsdag.

Det utredningsuppdrag som sålunda givits kommittén bör enligt utskottets uppfattning tillmötesgå de önskemål som framförs i de ovan redovisade motionerna. Det bör bl.a. ankomma på den nya kommittén att ta ställning till omfattning av och inriktning på forskningsprojekt på arbetstidsområdet. De i sammanhanget upptagna motionerna bör med hänvisning till det anförda inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

Utskottet tar slutligen i detta betänkande upp en i motion 1986/87:A706 av Göran Ericsson (m) aktualiserad fråga om *arbetstiderna inom polisväsendet.* Motionären föreslår en undantagsbestämmelse från arbetstidslagen som innebär att polisväsendet medges rätt att utnyttja personal i den utsträckning som krävs för att verksamheten fullt ut skall kunna fullgöras. Bakgrunden är enligt motionären att arbetstidslagen har ett avgörande inflytande på polisens verksamhet. I händelse av allvarlig brottslig verksamhet ianspråktas härför lämplig polispersonal utöver normal arbetstid. Stort övertidsuttag kan därför drabba vissa grupper inom polisväsendet. Ett grovt brott i början av året kan, om arbetstidslagens bestämmelser om övertidsuttag följs, innebära att resurserna senare på året är betydligt sämre än i början av året. Polischefer bör därför enligt motionären ges tillstånd att ta ut den övertid som erfordras för polistjänstens utövande. Härför krävs att ett undantag införs i arbetstidslagen.

Utskottet är medvetet om problemen inom verksamheter, t.ex. polisväsendet, där oförutsedda händelser kan ta betydande resurser i anspråk. Det bör emellertid erinras om att arbetstidslagens regler är dispositiva, vilket innebär att de kan ändras eller ersättas av kollektivavtal. Arbetstidslagens föreskrifter om ett högsta övertidsuttag om 200 timmar per år kan följaktligen ändras eller ersättas av centrala och lokala avtal. Så har också i stor utsträckning skett på arbetsmarknaden, t.ex. inom polisväsendet. Enligt utskottets uppfattning bör man liksom hittills lösa de problem som tas upp i motionen på detta sätt, och inte – såsom motionären förordar – genom en undantagsbestämmelse i arbetstidslagen. Motionen bör med hänvisning härtill samt till det pågående arbetet i arbetstidsutredningen lämnas utan åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *en översyn av arbetstidslagstiftningen m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:A229 yrkande 14, 1986/87:A234 yrkande 2, 1986/87:A261 yrkande 7, 1986/87:A267 yrkande 2, 1986/87:A704, 1986/87:A720, 1986/87:A734 yrkande 24, 1986/87:

A735, 1986/87:A741,1986/87:A753, 1986/87:A755, 1986/87:A801 yrkande 3 och 1986/87:A813 yrkande 3,

2. beträffande *arbetstiderna inom polisväsendet*

att riksdagen avslår motion 1986/87:A706.

Stockholm den 20 oktober 1987

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Börje Hörnlund (c), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Charlotte Branting (fp), Sonja Rembo (m), Inge Carlsson (s), Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), Lars-Ove Hagberg (vpk), Mona Sahlin (s), Anders G Högmark (m), Johnny Ahlqvist (s), Monica Öhman (s) och Erik Holmkvist (m).

Reservation

En översyn av arbetstidslagstiftningen m.m. (mom. 1)

Lars-Ove Hagberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Utskottet hälsar" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har inget att invända mot att arbetstidsfrågorna blir föremål för konkreta överväganden. Den av regeringen tillsatta kommittén är emellertid en konsekvensutredning som inte har till uppgift att framlägga några konkreta förslag. Frågan om en daglig arbetstidsförkortning har varit på "utredningsstadiet" sedan DELFA:s tillkomst på sjuttiotalet. Samtidigt som "utredningsarbetet" pågått har emellertid SAF:s arbetstidslinje genomdrivits i arbetslivet, med övertid och med flexibla och konjunkturanpassade arbetstider. Utskottet anser därför att det är en huvuduppgift att vända utvecklingen och påbörja en generell arbetstidsförkortning genom att riksdagen beslutar om en plan för sex timmars arbetsdag med en första sänkning av arbetstiden med en timme per dag fr.o.m. 1989. Detta är otvivelaktigt en angelägen reform som inte behöver ytterligare överväganden föratt kunna påbörjas.

För detta ställningstagande finns starka skäl. Som framhålls i vpk-motion A753 skulle en sådan reform på ett tydligt sätt främja jämställdheten mellan kvinnor och män. Därmed skulle också skapas mer tid för gemenskap med och omvårdnad av barnen och de äldre.

Det handlar vidare om att förändra ett samhälle där vissa har full arbetsdag och andra ställs utanför arbetslivet, men också om tid för aktivt samhällsarbete, kulturella aktiviteter och en meningsfull fritid. Det handlar slutligen om en rättvis fördelning av landets produktionsresultat och om ett samhälle som inte accepterar utslagning och drogmissbruk som lösning på problemen. Utskottet tillstyrker därmed vpk:s förslag att en plan presenteras för minskning av arbetsdagen till sex timmar med en reducering med en timme per dag som en första etapp redan i början av 1989.

Utskottet ställer sig även bakom kravet i vpk-motion A753 om en begränsning av de flexibla och konjunkturanpassade arbetstiderna samt förslaget om en begränsning av övertiden till högst 50 timmar per år. Härutöver tillstyrks förslaget i motion 1986/87:A234 av Viola Claesson och Alexander Chrisopoulos (vpk) om en samhällsekonomisk utvärdering av effekterna för Göteborgs kommuns invånare och arbetsmarknad om sex timmars arbetsdag genomförs.

Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks med hänvisning till utskottets ovan gjorda ställningstaganden.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *en översyn av arbetstidslagstiftningen m.m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:A753 och 1986/87:A234 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1986/87:A229 yrkande 14, 1986/87:A261 yrkande 7, 1986/87:A267 yrkande 2, 1986/87:A704, 1986/87:A720, 1986/87:A734 yrkande 24, 1986/87:A735, 1986/87:A741, 1986/87:A755, 1986/87:A801 yrkande 3 och 1986/87:A813 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.